

Finançament i solidaritat

FERRAN SANCHO

Universitat Autònoma de Barcelona

El debat sobre la solidaritat que, es diu, ha de mantenir (i seguir mantenint) Catalunya envers altres regions espanyoles menys desenvolupades té un defecte d'origen que envuola una discussió objectiva del tema.

És aquest: la solidaritat (transferència neta de recursos) permet anivellar els serveis que reben els ciutadans de les comunitats i potencia la cohesió dels territoris. Assenyalada aquesta premissa, la discussió gira al voltant dels límits de la solidaritat. És un fet objectiu que la solidaritat ha estat funcionant durant prou anys perquè es pugui avaluar si s'han assolit els objectius desitjats d'anivellament dels serveis. És pertinent, per tant, tractar de mesurar els serveis que presten les administracions públiques als seus ciutadans. La mesura no és senzilla perquè no totes les comunitats tenen els mateixos sostres competencials. Sembla, no obstant, que Catalunya té possiblement més competències transferides que la resta de comunitats (exceptuant potser les comunitats forals). Una manera aproximada de mesurar els serveis rebuts territorialment és comptant el nombre d'empleats públics –funcionaris, interins o laborals– que presten servei als ciutadans dels seus territoris. El nombre d'empleats públics per cada mil habitants és un indicador agregat dels serveis públics bàsics que reben els ciutadans des de les administracions. A més serveis, més benestar per als ciuta-

dans, que veuen les seves necessitats més ben cobertes.

Llegint un informe del gener del 2005 del ministeri d'Administracions Públiques sobre els empleats al servei de les administracions i ponderant per població podem calcular que Catalunya té un indicador de 38,16 empleats públics per cada mil habitants, si comptem tots els de totes les administracions en el territori de Catalunya, i de 20,64 si només comptem els empleats públics de la Generalitat. Si ens oblidem de les petites ciutats de Ceuta i Melilla, resulta: 1) Catalunya és la comunitat autònoma que rep menys serveis públics; 2) Extremadura, amb 80,33 empleats públics en total per mil habitants, o 43,53 si només comptem els empleats públics autonòmics, és la comunitat que rep més prestacions de serveis –més del doble que Catalunya en qualsevol dels dos indicadors–; 3) les mitjanes de serveis de totes les comunitats són 53,24 i 31,89 empleats públics per mil habitants, cosa que significa que Catalunya pateix un dèficit de prestació de serveis al voltant del 40 i del 50 per cent, respectivament, en relació amb les prestacions mitjanes dels ciutadans de l'Estat. Les xifres són dolentes, però empitjoren quan recordem el sostre com-

potencial superior de Catalunya. Els nostres empleats públics, de fet, han de prestar més serveis per càpita que la mitjana d'empleats de la resta de comunitats. Si en algun moment calia exercir la solidaritat (recordi's: transferir rendes netes) per

anivellar serveis, s'ha de concloure que la política ha estat un èxit; tant és així que s'ha produït un desbordament que ha invertit el problema: ara és Catalunya qui necessita la solidaritat per aspirar a compartir els elevats nivells de prestació de serveis de què gaudeixen les altres comunitats. Menys professorat, menys metges, menys guardes forestals, menys jutges, menys carcers: aquests són alguns dels resultats del desequilibri de solidaritat que afecta Catalunya i que redueix el benestar dels seus ciutadans. I no hem parlat de la despesa en inversió pública, només de la despesa corrent en servidors públics. Si afegim el dèficit crònic d'inversió pública a Catalunya, doncs llavors plou sobre mullat.

La solidaritat i cohesió que la Constitució promou exigeix, per tant, que s'esmenin les que, a la llum de les dades, són ara per ara polítiques errònies de solidaritat, errònies en tant que continuen afavorint comunitats que tenen consolidat un nivell de prestació de serveis públics bàsics superior al de Catalunya. Hi ha dèficit de solidaritat, sí, però amb les xifres del ministeri del Sr. Sevilla qui sembla que el pateix són els ciutadans de Catalunya.